

Топлички центар за демократију и људска права

ГРАЂАНСКИ ИЗВЕШТАЈ О ПРИВАТИЗАЦИЈИ МЕДИЈА

-ПРЕЛИМИНАРНА ВЕРЗИЈА-

Децембар 2015. године

САДРЖАЈ

УВОД.....	3
ПРАВНИ ОКВИР ЗА ПРИВАТИЗАЦИЈУ МЕДИЈА	3
ХРОНОЛОГИЈА И РЕЗУЛТАТИ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ МЕДИЈА	5
ШТА ЈЕ ОБЕЛЕЖИЛО ПРИВАТИЗАЦИЈУ МЕДИЈА	10
КУПЦИ КОЈИ ТО НИСУ	11
ПРИВАТИЗАЦИЈА БЕЗ ПРЕНОСА АКЦИЈА.....	12
ТАЧКА НА ТАНЈУГ	12
КУПОВИНА МЕДИЈА БУЏЕТСКИМ НОВЦЕМ.....	13
ЗАКЉУЧАК	15

Извештај је део пројекта „Грађански надзор приватизације медија у Србији“ који реализују Топлички центар за демократију и људска права и Ужички центар за људска права и демократију, уз подршку Фондације за отворено друштво.

УВОД

Приватизација медија (прецизније: излазак државе из власништва у медијима) је камен спотицања од самог почетка медијских реформи у Србији после 2000. године. Тај процес транзиције власништва и припадајућих права у средствима информисања, са државе (на разним нивоима и појавним облицима – од Владе, преко локалних самоуправа, до јавних предузећа) на комерцијалне али и непрофитне, у сваком случају од државе независне субјекте, суштински је важан за развој наше земље не само због усклађивања са стандардима и прописима ЕУ, него првенствено ради спречавања директног утицаја извршне власти на јавно информисање грађана.

У претходном периоду приватизација медија није дала очекиване резултате. Према подацима Агенције за приватизацију, до краја априла 2010. приватизовано је 56 медија (31 електронски и 25 штампаних), за седам је обустављена продаја, у 37 случајева је прекинут поступак приватизације, док је 8 медија остало неприватизовано након три неуспешне аукције. Од 56 продатих медија у 18 случајева се приватизација показала неуспешном, односно уговори о продаји су после годину или две раскинути.

Усвајањем Стратегије развоја система јавног информисања у Србији до 2016. године („Сл. Гласник РС“, бр. 75/11), 28. септембра 2011. године, изражено је јасно опредељење за излазак државе из власништва у медијима, а тај процес је практично започео усвајањем сета медијских закона 2. августа 2014. године.

ПРАВНИ ОКВИР ЗА ПРИВАТИЗАЦИЈУ МЕДИЈА

Законом о јавном информисању и медијима („Сл. Гласник РС“, бр. 83/14) утврђен је рок за завршетак повлачења државе из власништва у медијима - 1. јул 2015. године. С обзиром да се процес приватизације није одвијао предвиђеном динамиком, Народна скупштина је 29. јуна 2015. године усвојила Закон о изменама Закона о јавном информисању и медијима („Сл. Гласник РС“, бр. 58/15) којим је одређен нови рок за завршетак приватизације - 31. октобар 2015. године. Влада Републике Србије је продужетак рока образложила опструкцијом приватизације од стране самих медија.

Поред наведеног рока за завршетак приватизације, Законом о јавном информисању и медијима одређени су субјекти и поступак приватизације, утврђене су обавезе купаца медија, улога Агенције за приватизацију у поступку приватизације медија, као и начин финансирања медија из јавних средстава.

Чланом 142 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да се издавач кога је непосредно или посредно основала Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, изузев јавних сервиса, као и издавач кога је непосредно или посредно основала установа, предузеће и друго правно лице које је у целини или претежним делом у јавној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода, приватизује у складу са прописима којима се уређују

услови и поступак промене власништва друштвеног и јавног капитала и имовине, односно у складу са Законом о приватизацији („Сл. Гласник РС“, бр. 83/14 и 46/15).

Истим чланом је даље прописано да се приватизација медија врши на начин којим се купац медија обавезује да обезбеди континуитет у производњи медијских садржаја од јавног интереса, у периоду од 5 година од дана закључивања уговора о продаји капитала, а друге обавезе купца, које су предвиђене уговором, могу се одредити у трајању од пет година од дана закључивања уговора о продаји капитала.

Контрола континуитета у производњи медијских садржаја поверена је Агенцији за приватизацију - за електронске медије контрола се врши на основу извештаја Регулаторног тела за електронске медије, а за штампане медије и новинске агенције на основу налаза судског вештака, који купац доставља Агенцији за приватизацију, најмање једном годишње за време трајања уговора о продаји капитала.

Закон о јавном информисању и медијима прописује обавезу одговорног лица у издавачу да, уколико није покренут поступак приватизације, поднесе Агенцији за приватизацију иницијативу за покретање поступка приватизације у року од 30 дана од дана ступања на снагу Закона. Агенција за приватизацију, у року од 90 дана од дана подношења иницијативе, доноси одлуку о методу приватизације.

Уколико јавни позив за продају капитала издавача не буде објављен до 1. јула 2015. године, поступак продаје капитала се обуставља, а капитал издавача медија се приватизује преносом акција запосленима без накнаде. Такође, уколико је јавни позив објављен у наведеном року, а капитал издавача не буде продат до 31. октобра 2015. године, поступак продаје капитала се обуставља, а капитал издавача медија се приватизује преносом акција запосленима без накнаде. Ако запослени не прихвате пренос бесплатних акција медиј престаје да постоји и брише се из Регистра медија, а одлуку о промени делатности издавача или укидању издавача доноси оснивач издавача.

Влада Републике Србије је 23. јула 2015. године донела Уредбу о преносу капитала без накнаде запосленима код издавача медија („Службени гласник РС“, број 65/15), којом је ближе уређен поступак приватизације медија преносом акција запосленима без накнаде. Овом уредбом Агенција за приватизацију је овлашћена за поступак приватизације медија преносом капитала запосленима без накнаде.

Чланом 143 Закона о јавном информисању и медијима забрањено је финансирање издавача медија из јавних прихода за које не буде објављен јавни позив за продају капитала до 1. јула 2015. године, као и издавача медија чији капитал не буде продат до 31. октобра 2015. године, осим на основу спроведених јавних конкурса. Истим чланом прописано је да се финансирање јавних медијских сервиса на националном и покрајинском нивоу, као и финансирање медија чији су оснивачи национални савети националних мањина, уређују посебним законима.

Чланом 146 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да Закон о Јавном предузећу Новинска агенција Танјуг („Службени лист СРЈ“, број 11/95) престаје да важи даном закључења уговора о продаји капитала Јавног предузећа Новинска агенција Танјуг, а најкасније 31. октобра 2015. године. Уколико за Јавно предузеће Новинска агенција Танјуг не буде објављен јавни позив за продају капитала до 1. јула 2015. године, Закон о Јавном предузећу Новинска агенција Танјуг престаће да важи 1. јула 2015. године, а правне последице престанка Јавног предузећа Новинска агенција Танјуг уредиће Влада својим актом.

ХРОНОЛОГИЈА И РЕЗУЛТАТИ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ МЕДИЈА

Агенција за приватизацију је 15. августа 2014. године објавила јавни позив за прикупљање писама о заинтересованости инвеститора за приватизацију 73 медија, у складу са Законом приватизацији („Сл. Гласник РС“, бр. 83/14) који је Народна скупштина усвојила 2. августа 2014. године. 3. октобра 2014. године објављен је јавни позив за још 11 медија. На адресу Агенције за приватизацију стигло је 128 писама о заинтересованости за 55 медија.

Топлички центар за демократију и људска права је 22. децембра 2014. године упутио Агенцији за приватизацију захтев за приступ информацији од јавног значаја којим су тражене копије писама о заинтересованости за учествовање у поступку приватизације медија. Агенција за приватизацију је 9. јануара 2015. године донела решење бр. 10-18/15 којим је захтев одбијен, а у образложењу је наведено да се писма о заинтересованости не могу јавно дистрибуирати и да би њихово достављање негативно утицало на поступак приватизације медија. У образложењу је даље наведено да писма о заинтересованости служе као параметар за доношење одлука о моделу и методу приватизације, почетној цени, мерама за припрему и растерећење субјекта приватизације, као и да их је велики број заинтересованих купаца означио ознаком поверљивости. Начин на који се дошло до основних параметара за приватизацију медија остао је недоступан јавности.

Крајем маја 2015. године усвојен је Закон о изменама и допунама Закона о приватизацији („Сл. Гласник РС“, бр. 46/15) којим су од прописаног рока за продају друштвеног капитала, односно од 31. децембра 2015. године, изузети субјекти који су актом Владе одређени као субјекти приватизације од стратешког значаја. На списку од 17 субјеката којима је продужен рок за приватизацију од медија наша се само „Политика“.

Наведеним изменама и допунама Закона о приватизацији субјекти приватизације су били дужни да изврше попис и процену фер тржишне вредности целокупне имовине и обавеза и капитала са стањем на дан 31. децембар 2014. године и да те податке у одређеном року доставе Агенцији за приватизацију. На основу тих параметара утврђена је процењена вредност капитала који је предмет продаје и почетна цена предмета продаје.

Иако су јавни позиви за прикупљање писама о заинтересованости објављени за 84 медија на коначном списку за приватизацију нашло се њих 73. Крајем јуна и почетком јула 2015. године Агенција за приватизацију је објавила јавне позиве за приватизацију 50 медија.

Од 50 медија, за које је Агенција за приватизацију објавила јавни позив, продато је 34 (21 у првом кругу и 13 у другом кругу), док за 16 медија није било заинтересованих купаца.

Табела 1. Статус медија у поступку приватизације на дан 23.12.2015. године

	Назив медија	Почетна цена (ЕУР)	Статус	Продајна цена (ЕУР)	Купац
1.	Јавно радио-дифузно предузеће „Студио Б“, Београд	528.626,14	Продато <i>Закључен уговор</i>	530.000,00	Maxim media МБ: 20288027
2.	Јавно предузеће радио станица „Радио Рашка“, Рашка	14.939,03	Продато <i>Закључен уговор</i>	14.950,00	Коперникус cable network МБ: 20231769
3.	Јавно предузеће за информисање „Радио телевизија Стара Пазова“, Стара Пазова	47.206,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	47.300,00	MR & Co МБ:20974834
4.	Јавно предузеће за радио-дифузну, новинску и издавачку делатност „Радио Шид“, Шид	6.928,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	531.000,00	Коперникус cable network МБ: 20231769
5.	Јавно предузеће „Информативни прес центар општине Владичин Хан“, Владичин Хан	8.225,60	Продато <i>Закључен уговор</i>	8.230,00	Милош Динић
6.	Јавно предузеће за информисање „Радио телевизија Инђија“, Инђија	63.458,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	63.458,00	Данијела Шуша
7.	Јавно предузеће за информисање „Нови Пазар“, Нови Пазар	89.347,29	Продато <i>Закључен уговор</i>	89.350,00	Конзорцијум физичких лица – Денис Маврић
8.	Јавно предузеће - Градски информативни центар „Аполо“, Нови Сад	174.912,40	Продато <i>Закључен уговор</i>	174.950,00	Србија данас МБ: 20999616

9.	Јавно информативно предузеће „БЦ инфо“, Бела Црква	18.684,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	19.000,00	Јовица Буркић
10.	Друштво са ограниченом одговорношћу „Информативно пропагандни центар Кула“, Кула	3.274,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	3.500,00	Радован Ковач
11.	Акционарско друштво за новинско-издавачку делатност „Панчевац“, Панчево	54.425,68	Продато <i>Закључен уговор</i>	238.000,00	Ауто-центар „Зоки“ МБ: 08285438
12.	Акционарско друштво за новинско-издавачку делатност „Недељне новине“, Бачка Паланка	3.440,47	Продато <i>Закључен уговор</i>	34.000,00	Милојко Павловић
13.	Јавно предузеће „Радио-телевизија Крагујевац“, Крагујевац	85.383,33	Продато <i>Закључен уговор</i>	85.500,00	Радоица Милосављевић
14.	Јавно радиодифузно предузеће „Радиотелевизија Панчево“, Панчево	87.142,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	87.200,00	Радоица Милосављевић
15.	Јавно информативно предузеће „Радио телевизија Цариброд - Димитровград“, Димитровград	13.933,05	Продато <i>Закључен уговор</i>	18.600,00	Радоица Милосављевић
16.	Јавно предузеће „Телевизија Пожега“, Пожега	38.883,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	39.000,00	Радоица Милосављевић
17.	Јавно предузеће Центар за информисање Нови Кнежевац, Нови Кнежевац	235,05	Продато <i>Закључен уговор</i>	480,00	Радоица Милосављевић
18.	Јавно предузеће „Радио телевизија Брус“, Брус	10.051,45	Продато <i>Закључен уговор</i>	10.200,00	Радоица Милосављевић
19.	Привредно друштво „Телевизија Пирот“ д.о.о, Пирот	26.291,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	26.300,00	Радоица Милосављевић

20.	Јавно предузеће „Радио-телевизија Крушевац“, Крушевац	13.922,06	Продато <i>Закључен уговор</i>	14.000,00	Радоица Милосављевић
21.	Јавно предузеће за информисање „Шумадија“, Аранђеловац	31.380,38	Продато <i>Закључен уговор</i>	34.000,00	Саша Јанковић
22.	Јавно информативно предузеће „Радио Пожега“, Пожега	11.821,84	Продато <i>Закључен уговор</i>	7.102,00	Драгана Петровић
		7.093,10			
23.	Јавно предузеће „Радио телевизија Шабац“, Шабац	594.669,09	Продато <i>Закључен уговор</i>	446.001,82	Александар Живановић
		446.001,82			
24.	Акционарско друштво „Глас Подриња“, Шабац	184.598,47	Продато <i>Закључен уговор</i>	184.601,00	Ин техник МБ: 20474572
		184.598,47			
25.	Јавно предузеће за информисање, издаваштво и маркетинг РТВ „Пруга“, Лајковац	1.800,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	1.200,00	Мирјана Крстић
		1.188,00			
26.	Јавно информативно предузеће „Нови пут“, Јагодина	92.517,13	Продато <i>Закључен уговор</i>	46.260,00	Корперникус cable network МБ: 20231769
		46.258,56			
27.	Установа Информативни центар Бачки Петровац, Бачки Петровац	8.672,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	4.351,00	Агроплод МБ: 08776750
		4.336,00			
28.	Јавно информативно предузеће „Ивањички радио“, Ивањица	20.512,26	Продато <i>Закључен уговор</i>	14.360,00	Ана Баковић
		14.359,00			
29.	Јавно предузеће за радио и телевизијску делатност „Нишка телевизија“, Ниш	75.034,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	78.000,00	Конзорцијум Народне новине МБ: 17427440 и Слађана Остојић
		38.267,34			
30.	Предузеће за информисање „Радио Барајево“ д.о.о, Барајево	23.432,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	11.720,00	Дорис Аћимовић
		11.716,00			
31.	Јавно информативно предузеће „Радио Ваљево“, Ваљево	3.373,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	17.400,00	Дорис Аћимовић
		1.113,00			
32.	Јавно предузеће „Телевизија Блаце“, Блаце	5.125,73	Продато <i>Закључен уговор</i>	2.570,00	Народне новине МБ: 17427440
		2.562,87			

33.	ЈП „Бачка Топола“, Бачка Топола	35.201,88	Продато <i>Закључен уговор</i>	31.165,00	Удружење за регионалну комуникацију „УРКО“ МБ: 08691312
		31.164,65			
34.	Јавно предузеће „Радио Медвеђа“, Медвеђа	2.823,00	Продато <i>Закључен уговор</i>	1.415,00	Конзорцијум запослених – Марија Божовић
		1.411,50			
35.	Јавно информативно предузеће „Радио и телевизија Бачка Паланка“, Бачка Паланка	9.818,41	Неуспешна продаја		
36.	Јавно радио-дифузно предузеће „Радио Пожаревац“, Пожаревац	31.689,00	Неуспешна продаја		
37.	Јавно предузеће „Радио и телевизија Трстеник“ са ПО, Трстеник	28.988,94	Неуспешна продаја		
		21.741,71			
38.	Новинско издавачко привредно друштво „Реч народа“ а.д, Пожаревац	38.560,64	Неуспешна продаја		
		28.920,48			
39.	Јавно предузеће Новинска агенција „ТАНЈУГ“ са потпуном одговорношћу, Београд	760.935,74	Неуспешна продаја		
		380.467,87			
40.	Јавно предузеће радио дифузне делатности „Радио Сечањ“, Сечањ	4.929,87	Неуспешна продаја		
		4.929,87			
41.	Јавно новинско- издавачко, радио- дифузно и ТВ предузеће „Реч радника“ са ПО, Алексинач	22.660,70	Неуспешна продаја		
		11.330,00			
42.	Јавно предузеће „Радио Пирот“, Пирот	55.461,89	Неуспешна продаја		
		27.730,94			
43.	Јавно предузеће „Радио Суботица - SZABADKAI RADIO KOZVALLALAT T.F“, Суботица	40.030,32	Неуспешна продаја		
		28.021,00			

44.	Јавно радио-дифузно и ТВ предузеће „Петровац на Млави“, Петровац на Млави	1.707,05	Неуспешна продаја		
		1.707,05			
45.	Јавно предузеће радио дифузне делатности „Радио Бачка“, Бач	9.945,50	Неуспешна продаја		
		6.631,00			
46.	Јавно предузеће за информисање „Информативни центар“, Оџаци	37.567,24	Неуспешна продаја		
		26.297,07			
47.	Јавно предузеће - Центар за информисање и маркетинг „ТВ Љиг“, Љиг	10.490,74	Неуспешна продаја		
		3.671,76			
48.	Јавно предузеће „Радио Бујановац“, Бујановац	31.655,55	Неуспешна продаја		
		15.827,80			
49.	Новинско издавачко друштво са ограниченом одговорношћу „Наш глас“, Смедерево	226.200,00	Неуспешна продаја		
		113.100,00			
50.	Акционарско друштво за новинско-издавачку делатност „Дневник“, Нови Сад	7.397.012,62	Неуспешна продаја		
		3.698.506,31			
		2.465.670,87			

Почетна цена медија кретала од 235,05 евра (Центар за информисање Нови Кнежевац) до 7.397.012,62 евра („Дневник“, Нови Сад). Већина медија је продата по цени приближној почетној, док су поједини медији продати и по 70 пута већој цени од почетне, што је случај са „Радиом Шид“ чија је почетна цена износила 6.928,00 евра, а продат је за 531.000,00 евра. Он је уједно и најскупљи продат медиј, а купац је „Kopernikus cable network“.

Као што је у претходном делу текста наведено 34 медија је продато, 22 медија чека да буду приватизовани преносом капитала запосленима без накнаде, 13 ће бити угашено, док ће 4 медија променити делатност.

ШТА ЈЕ ОБЕЛЕЖИЛО ПРИВАТИЗАЦИЈУ МЕДИЈА

Приватизацију медија обележила су озбиљна кршења закона, која се тичу права одређених субјеката да учествују у поступку приватизације и приватизације преносом

капитала запосленима без накнаде, као и куповина медија од људи или фирми блиских владајућем режиму и куповина медија буџетским новцем.

КУПЦИ КОЈИ ТО НИСУ

Први проблем односи се на право учешћа одређених субјеката (физичких и правних лица) у поступку приватизације медија.

Наиме, чланом 24 Закона о приватизацији прописано је да продајну документацију у поступку јавног прикупљања понуда са јавним надметањем између осталог чини и Упутство за понуђаче. Интернет портал „Јужне вести“ је 15. октобра 2015. године, у тексту **„Спорна продаја Нишке телевизије“**¹, објавио део Упутства за понуђаче у поступку приватизације „Нишке телевизије“ (шифра поступка: ЈР 123/15). Документ је означен као „строго поверљив“ иако не испуњава ниједан од законом прописаних услова да би носио ту ознаку. У делу 4.2. наведеног документа прописано је да *„коверат означен као 'Подаци о понуђачу' мора да садржи изјаву да понуђач није правно лице које се у целини или делом финансира из јавних прихода“*. Без обзира на ту чињеницу, „Нишку телевизију“ купиле су **„Народне новине“** које су у последњих 7 година само од Града Ниша, нишких општина и појединих јавних предузећа приходовале више од 100 милиона динара.

Топлички центар за демократију и људска права је од Агенције за приватизацију, на основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, затражио копију тог документа, а од Владе Републике Србије да опозове ознаку тајности са „Упутства за понуђаче“ у процесу приватизације медија и омогући да овај документ буде доступан јавности. Увидом у наведени документ, који је Агенција за приватизацију доставила у законском року, потврђени су наводи изнети на интернет порталу „Јужне вести“.

„Телевизији Коперникус“, која послује у оквиру *„Kopernikus cable network“*, купца 3 медија, на јавном конкурс за суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања на територији Града Ниша у 2015. години, који је објављен 17. априла 2015. године, додељена су средства у износу од 4.500.000,00 динара².

Иначе, на поменутом конкурс медијима који су у Извештају о власничкој структури и контроли медија у Србији³ означени као медији блиски власти (медији у власништву породица Радомировић, Гашић и Миловановић) **додељено је 86%** од укупно опредељених средстава.

¹ <http://www.juznevesti.com/Istrazujemo/Sporna-prodaja-Niske-televizije.sr.html>

² Први извештај о спровођењу конкурса за суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања на територији Града Ниша у 2015. години, Биро за друштвена истраживања, <http://www.birodi.rs/wp-content/uploads/2015/12/Prvi-izvestaj-o-sprovodjenju-konkursa-mediji-Nis.pdf>

³ Савет за борбу против корупције, Извештај о власничкој структури и контроли медија у Србији, 72 Број: 345-00-1829/2015 од 20. фебруара 2015. године

Имајући у виду да се међу купцима медија поред наведених налази још 7 правних лица, Топлички центар за демократију и људска права је од Министарства финансија – Управе за трезор потражио информацију да ли су наведена правна лица у последње две године финансирана из јавних прихода како би се утврдило да ли су уговори о продаји медија закључени у складу са позитивним прописима Републике Србије. Поступак по неведеном захтеву је у току.

Радоица Милосављевић, бивши заменик градоначелника Крушевца и власник неколико предузећа, купио је 8 медија. Поред индиција да је близак владајућим структурама, поставља се и питање да ли је Радоица Милосављевић могао да учествује у приватизацији медија с обзиром да је био осуђен на казну затвора за кривично дело које га на основу члана 12 Закона о приватизацији дисквалификује као купца. Топлички центар за демократију и људска права је од Министарства унутрашњих послова затражио извод из казнене евиденције за Радоицу Милосављевића како би се на недвосмислен начин утврдило да ли је у овом случају наступила законска или судска рехабилитација. Истовремено су од Агенције за приватизацију затражени докази које је Радоица Милосављевић доставио у поступку приватизације, а који се тичу осуђиваности за кривична дела из члана 12 став 3 тачка 4 Закона о приватизацији. Поступци по наведеним захтевима су у току.

ПРИВАТИЗАЦИЈА БЕЗ ПРЕНОСА АКЦИЈА

Други проблем који се јавио у поступку приватизације медија везан је за модел приватизације преносом акција запосленима без накнаде. Као што је напред наведено, чланом 142 Закона о јавном информисању и медијима прописано је да ће се медији чији капитал не буде продат до 31. октобра 2015. године приватизовати преносом акција запосленима без накнаде. Иако је наведена одредба недвосмислена и не оставља ни мало простора за тумачење, запослени у „**РТВ Врање**“ су постали мањински власници наведеног медија. Наиме, Агенција за приватизацију је 67% акција пренела у Акционарски фонд, а новинарима је припао остатак.

Због овакве одлуке запослени у „РТВ Врање“ су пред Управним судом покренули спор против Агенције за приватизацију. Министарство културе и информисања такође сматра да Агенција за приватизацију, када је реч о преносу капитала без накнаде запосленима у медијима за које није расписан јавни позив или није успела продаја, није поступила у складу са Законом.

ТАЧКА НА ТАНЈУГ

Законом о јавном информисању и медијима (члан 146) прописано је да Закон о Јавном предузећу Новинска агенција Танјуг („Службени лист СРЈ”, број 11/95) престаје да

важи даном закључења уговора о продаји капитала Јавног предузећа Новинска агенција Танјуг, а најкасније 31. октобра 2015. године.

Чланом 7 Уредбе о преносу капитала без накнаде запосленима код издавача медија прописано је да уколико до 31. октобра 2015. године капитал издавача медија не буде продат Агенција за приватизацију доноси одлуку о обустави поступка приватизације медија продајом капитала и наставку поступка приватизације медија преносом капитала запосленима без накнаде и одмах је доставља издавачу медија.

Чланом 8 наведене уредбе прописана је обавеза издавача медија да најкасније у року који одреди Агенција за приватизацију, у одлуци из члана 7 ове уредбе, донесе одлуку о издавању бесплатних акција и јавним позивом обавести запослене о томе. Јавни позив се објављује на огласној табли издавача медија, у „Службеном гласнику Републике Србије“ и једним дневним новинама које се дистрибуирају на целој територији Републике Србије, а рок за упис бесплатних акција је 15 дана од дана објављивања јавног позива у дневним новинама.

С обзиром да за Танјуг у оба круга продаје није било заинтересованих купаца и да је поступак јавног прикупљања понуда са јавним надметањем проглашен неуспешним 7. октобра 2015. године, а имајући у виду одредбу Закона о јавном информисању и медијима о престанку важења Закона о Танјугу, било је довољно времена да се поступак приватизације настави преносом капитала запосленима без накнаде и оконча до 31. октобра 2015. године.

Уместо приватизације Танјуг је формално-правно престао да постоји у поноћ 31. октобра 2015. године, а самим тим престало је и право запослених на приватизацију преносом капитала без накнаде. Одлуку о правним последицама престанка Јавног предузећа Новинска агенција Танјуг потписао је премијер Александар Вучић 3. новембра 2015. године. Према Одлуци, имовину Танјуга коју чини право својине на непокретностима и покретним стварима, право коришћења на стварима у јавној својини, новчана средства и друга имовинска права, преузеће Републичка дирекција за имовину, по брисању Танјуга из Регистра привредних субјеката. Документацију насталу у раду Танјуга, а која представља архивску грађу, преузима Архив Југославије. У Одлуци се наводи да ће Танјуг исплатити све неисплаћене зараде и друга примања која су запослени остварили по основу рада у Танјугу до дана престанка радног односа, као и да запослени остварују право на отпремнине у складу са Одлуком о утврђивању Програма за решавање вишка запослених у поступку приватизације за 2015. годину. Гашење Танјуга коштаће грађане Србије нешто више од 56 милиона динара.

КУПОВИНА МЕДИЈА БУЏЕТСКИМ НОВЦЕМ

Један број медија чији је капитал био предмет приватизације купили су појединци или фирме који су очигледно блиски партијама владајуће коалиције.

„Телевизија Коперникус“, која послује у оквиру *„Kopernikus cable network“*, купца 3 медија, према извештају Савета за борбу против корупције о власничкој структури и контроли медија у Србији сматра се блиском Српској напредној странци од када је њен трећи програм током изборне кампање 2011/2012. године закупила ова странка преко фирме „Сенс маркетинг“ д.о.о. На ТВ Коперникус ауторску емисију „Добро јутро са Ђуком“ има и народни посланик и функционер Српске напредне странке Владимир Ђукановић. Татјана Видојевић, члан ГО Српске напредне странке била је главни одговорни уредник телевизије „Свет плус инфо“ – трећи канал „Коперникус“ телевизије. Она је у политичке воде упловила 2009. године, потом је радила као медијски саветник председника општине Земун, а од 2013. године је медијски саветник министра културе, наводи се у извештају.

„Нишку телевизију“ купио је конзорцијум који су чинили **„Народне новине“**, о чијем спорном учешћу у приватизацији медија је у претходном делу текста било речи, и Слађана Остојић, директорка телевизије „Зона плус“. Власник 100 одсто удела „Народних новина“ је Томислав Радомировић, брат власника телевизије *„Belle Amie“* Видосава Радомировића. Власник телевизије **„Зона плус“** је Владан Гашић, син министра одбране Братислава Гашића. „Народне новине“ су поред „Нишке телевизије“ купиле и **„Телевизију Блаце“**. Све нишке телевизије налазе се у власништву породица Радомировић и Гашић.

„Телевизију Нови Пазар“ купио је конзорцијум физичких лица на челу са директором те телевизије Денисом Маврићем. Осим Маврића, конзорцијум су чинили високи градски функционери блиски Расиму Љајићу, потпредседнику Владе и министру трговине, туризма и телекомуникација.

Радоица Милосављевић, купац 8 медија, је као члан Социјалистичке партије Србије обављао функцију заменика градоначелника Крушевца до 2012. године. Без обзира на чланство у СПС-у, постоје озбиљне индиције да је у приватизацији медија заступао Српску напредну странку.

Наиме, Град Крушевац, где је на власти Српска напредна странка, је непосредно пре продаје доделио градској телевизији 17.500,00 евра путем пројектног суфинансирања медија. Подсећања ради, Радоица Милосављевић је **„Радио-телевизију Крушевац“** платио 14.000,00 евра.

Нешто слично, али много драстичније и драматичније, догодило се и у Крагујевцу, у ком је такође на власти Српска напредна странка. Град Крагујевац је у 2015. години **„Радио-телевизији Крагујевац“**, чији је купац такође Радоица Милосављевић, без конкурса, закључно са 28. октобром 2015. године, уплатио износ од 74.012.615,29 динара⁴, што је нешто преко 600.000 евра. „Радио-телевизија Крагујевац“ плаћена је

⁴ Одговор Града Крагујевца - Градске управе за ванпривредне делатности, број XIII-377/15 од 7. децембра 2015. године, на захтев за приступ информацији од јавног значаја удружења „Локал прес“ бр. 33/2015 од 18. новембра 2015. године

85.500,00 евра док су сви медији које је купио Радоица Милосављевић плаћени 281.280,00 евра.

О блискости Радоице Милосављевића са Српском напредном странком говори и податак да је за главног и одговорног уредника **„РТВ Панчево“** постављен Мирослав Миланков, председник Савета за информисање Градског одбора СНС и бивши радник „РТВ Панчево“.

Да је присутан општи тренд куповине медија буџетским новцем говори и пример телевизије **„Студио Б“** која је на конкурс Секретаријата за информисање Града Београда добила 23 милиона динара (приближно 190.000,00 евра) за емисију „Београде, добар дан“, која се већ емитује на тој телевизији. „Студио Б“ је купила фирма *„Maxim media“* за 530.000,00 евра. Уговор о продаји „Студија Б“ закључен је 6. октобра 2015. године, а купац је био у обавези да уговорени износ плати у року од 8 дана од закључења уговора. Топлички центар за демократију и људска права је од Агенције за приватизацију, на основу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, тражио доказ о уплати средстава за куповину „Студија Б“. Агенција за приватизацију није доставила тражене информације узаконском року. Поступак по жалби је у току.

„Телевизију Аполо“ из Новог Сада купило је привредно друштво „Србија данас“, које је основано 6. марта 2014. године. Према јавно доступним информацијама на сајту Агенције за привредне регистре нето добит овог предузећа у 2014. години износила је 355.588,00 динара. „Телевизија Аполо“ је продата за 174.950,00 евра (око 21 милион динара) па се с правом може поставити питање на који начин и из којих извора је ова фирма преузела власништво над 60 пута скупљим медијем од висине њене добити у претходној години.

ЗАКЉУЧАК

Све бојазни стручне јавности и грађанског друштва, које су пратиле процес приватизације медија, показале су се као основане. Указивање на околности да је приватизација само параван за фиктивни пренос власништва са јавног на приватни сектор политички и финансијски повезаним лицима, убедљиво се обистињују у пракси. Куповина медија од стране субјеката који нису испуњавали законом прописане услове за учешће у процесу приватизације, куповина медија буџетским новцем, кршење закона од стране надлежних органа за спровођење поступка приватизације, примери су који потврђују изнете наводе.

Држава је формално изашла из већине медија (шта сте дешава са „Политиком“ и „Вечерњим новостима“?), али државни новац усмерен ка миљеницима политичке елите свих нивоа није. Очекивања да ће приватизација допринети равноправном положају медија и изједначавању шанси за приступ јавним фондовима намењеним информисању, у овом се тренутку показују као наивна и неоснована.

Политички утицај и контрола медија, који су у периоду јавног власништва над медијима апострофирани као један од кључних проблема и аргумената за приватизацију, надживљавају власничку трансформацију и појављују се у новим формама. У ситуацији у којој облик својине има математичку функцију варијабиле, политичка контрола остаје константа, која најгоре наслеђе прошлости држи на окупу.

Све у свему, приватизација медија је употпунила општу слику приватизационе агоније која притиска друштво последњих деценија. Околност да је у медијима, у односу на приватизације ван овог сектора, на битно другачији начин ангажован јавни интерес, потхрањује и оживљава све страхове проистекле из трауматичног вишедеценијског искуства подређивања друштва носиоцима политичке моћи и њиховим финансијско-пословним партнерима.